

דמה שייך ודאי אומדנא שחזור אם יעמוד מחליו, כשבזה גופא מסתפקים אם יש אומדנא כזו בהקדש הפקר וצדקה. ועי' סימן הבא.

תשכה) קמח: ב"י הנ"ל — ולכאורה י"ל דהב"י והרמב"ם ז"ל חולקים עם הרא"ש ז"ל בגדר דאין ספק מוציא מידי ודאי. דהרמב"ם והב"י סברי כפי' הגר"ח ז"ל הובא בברכת שמואל ב"מ ס"ב וז"ל ששמעתי מפי מו"ר זיע"א דדין דאין ספק מוציא מידי ודאי הוי ודאי ע"כ. ועי' בחידושי בתרא ב"מ ח"א פ"א סי"ט דלגר"ח גדר דאין ספק מוציא מידי ודאי הוא דכל זמן שב"ד שומע רק טענה ודאית מחד מהבעלי דברים אבל מהשני שומעים רק טענת ספק הוי כאילו אין טענה החלושה לפנינו כלל, והוי כאילו רק שומעין טענת האחד ואין ספק לפנינו, ובמקום שאין ספק אין פועל חזקה דכחה רק כשיש ספק, ולכן לא מהני תפיסתו כלל. וכן הכא אומדנא דלא רוצה להיות כעני בפתח הוי סברא ודאית, והסברא להפך דשאגי הקדש הפקר וצדקה הוי רק ספק, ולכן אין ספק סברא מוציא מידי ודאי סברא, והוי כאילו אין ספק לפנינו כלל ואין אלא הודאי אומדנא דלא רוצה לחזור על הפתחים אם יעמוד מחליו, ולכן ודאי נשאר שלו, ולא יועיל אפי' תפיסה כדהביא הרמ"א ז"ל סר"ג סק"ג בשם הריב"ש ז"ל, שאליו רמו גם הב"י, עי' סימן הקודם.

אבל הרא"ש סובר דהגדר דאין ספק מוציא מידי ודאי הוי מטעם דאל תוציאנו מודאי מספק, ולכן כאן דמסופקים בעצם דבר זה אם נשאר אומדנא זו דרוצה לחזור אם יעמוד, לא שייך אל תוציאנו מספק כיון דאין ודאי לפנינו כלל, ולכן הוי ספק אומדנא, דנשאר כסתם דברים שבלב דלא הוי דברים להוציא מודאי קנין.

תשכה ב) קמט: רב מרי בריה הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה. ותמה הגרא"ו ז"ל סתקל"ח דרק בנכרית מעוברת שנתגיירה מיקרי הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה, משא"כ הכא מה שנוגע לאביו לא נשתנה קדושתו בזה שהאב מתגייר בין העיבור ללידה, ומה שנוגע לאם, לעולם היתה ישראלית כדפי' הרשב"ם ז"ל.

ולכאורה י"ל דכוונת הגמרא דרצו להעמיד המציאות דאביו היה גוי ואמו ישראלית, ולכן נקטו הורתו שלא בקדושה, דלענין האב הכל תלוי בשעת עיבור ומרמזים בזה דאביו היה גוי באותה שעה, וכשאמרו ולידתו בקדושה, באו לרמוז דאמו ישראלית, דעיקר דיניו בנוגע לאמו תלויים בשעת לידה. והחידוש הוא בזה דאף דבר ירושה מאמו הוא, מ"מ אינו במתנת שכ"מ דבעינן שיהא ראוי לירש מאביו, כדפי' היד רמה, עי' ב' סימנים לקמן. ואף לפי' הרי"ף ז"ל, עי' לקמן סתשכ"ח, באו לחדש הטעם שלא רצו שיהא בו מתנת שכ"מ, משום דדומה לישראל כיון דלידתו בקדושה, וחששו דילמא אתי לאיחלופי בישראל גמור, עי' מלחמות ה' ובב"י סר"ג.

תשכו) קמט. רשב"ם ד"ה גר לאו בר אורותי הוא וז"ל דרחמנא אפקריה לזרעיה דעובד כוכבים ע"כ.

וצע"ג דהא גמרא מפירשת היא בקידושין יז: אמר רבא דבר תורה עובד כוכבים יורש את אביו שנאמר וחשב עם קונוה ולא עם יורשי קונוה מכלל דאית

ליה יורשים, ונשאר כן במסקנא התם, אלא דר' יוחנן דורשו מפסוק אחר. והיה לרשב"ם לומר טעם אחר דגר שנתגייר כתינוק שנולד, ולכן ניתק הקשר עם אביו ולכן אינו יורשו. ודילמא יש לדחוק כוונה זו בדברי הרשב"ם, וצ"ע.

תשכז) קמט. רשב"ם ד"ה דליתיה בירושה וז"ל כגון רב מרי, ליתיה נמי בדין מתנת שכ"מ ע"כ.

וצ"ע מה יעשה הרשב"ם ז"ל בגמרא מפורשת גיטין ט. שהביא תוס' סד"ה כל, דשכ"מ שכתב כל נכסיו לעבדו חוזר בנכסים (אם עמד מחלין) כו', ורואים דאף בעבד דאין בר ירושה כלל מ"מ איתא במתנת שכ"מ, וכ"ש גר.

והנה בכלל צ"ע אמאי אמרין דרב מרי אינו בר ירושה, והא שייך אצלו ירושה אם ישא אשה ויוליד בנים, דיורש אשתו ובניו.

ועי' ביד רמה סצ"ז דכוונת רבא דאינו בר ירושה מאביו. והטעם דבעינן דוקא שיהא שייך אצלו ירושת אביו פי' שם בסצ"ח וז"ל וטעמא דמילתא דקיי"ל דמתנת שכ"מ לא בעיא חד מאנפי הקנאה (מעשה קנין) אלא באמירה בעלמא קני, וקיי"ל נמי דלא קני מידי אלא לאחר מיתה, וקיי"ל נמי דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון, ואי לאו דאיכא מדאורייתא זכי כה"ג דלא בעי חד מאנפי זכייה והקנאה ולא קנייה מידי אלא לאחר מיתה, לא הו' מתקני לה רבנן, ולא אשכחן בדאורייתא כה"ג אלא בירושה בלחוד (דאין מעשה קנין, וחל אחר מיתה), ואע"ג דהגי אנפי דאמרן משכחת להו בין בירושת הבנים את האב בין בשאר ירושות ה"ט דלא שוויה אלא בירושת הבנים את האב משום דקדים בהמקבל מתנה ולשאר יורשין הבאים משם אחד דלאו מתנת שכ"מ (דהיינו דהוא לעולם קודם לכל שאר יורשין), ולא אשכחן בירושה כה"ג אלא בירושת הבנים את האב כו' דאי כשאר ירושות כל חדא מינייהו זימנין דאיכא דקדים ליה ליורש בגוה משם ירושה אחריית דאפי' ירושת הבן את אמו הרי בעלה קודם בה לבנים כו' ע"כ.

ולפ"ז י"ל דרק כשיש לו אב אלא דניתק מיניה דיני ירושה דומיא דגר, שם אמרינן כיון דנתבטל אצלו דיני ירושת אב כ"כ לא תקנו בעדו מתנת שכ"מ. משא"כ בעבד דמעולם לא היה לו אב דמעם הדומה לחמור הוא, התורה לא הוציאו מדיני ירושת אב, דאילו היה לו אב דלמא היה יורשו, והחסרון אצלו לא בכחו בירושה אלא שאין לו במציאות אב, וכיון דלא נעקר מדיני ירושה, תקנו בעדו מתנת שכ"מ. ועי' סימן הבא.

תשכח) קמט. כל היכא דאיתיה בירושה איתיה במתנה כל היכא דליתיה בירושה ליתיה במתנה.

ופי' הרי"ף ז"ל הא דאמר רבא כו' במתנת יורש בלחוד (דומיא דמרי, דהוי בנו מהורתו. שלא בקדושה) הוא דקא אמר הכי כו' משום דקיי"ל דלגבי יורש לשון ירושה ולשון מתנה חד טעמא נינהו כו' אבל מתנת שכ"מ למי שאינו יורשו ואפי' לגר דעלמא קני דקיי"ל דברי שכ"מ ככתובין וכמסורין דמו והכי שדר רבינו האי גאון וצ"ל ע"כ. והיינו דבזה בא הרי"ף ליישב קושית תוס' סד"ה כל דגם בעבד איכא מתנת שכ"מ, ופירש דדוקא במתנה לבנו דומיא דרב מרי הוי חסרון דאין יכול ליורשו, אבל באיש אחר אפי' לגר דעלמא חל ביה דיני מתנת שכ"מ.

ולא נִיחָא לִיה בְּחִילּוֹק שְׁחִלְקֵנוּ לְפִי דַּעַת הֵיד רַמָּה. וְגַם יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהִיא קֶשֶׁה לוֹ דְּכִיּוֹן דַּעִיקָר תַּקְנָת מִתְנַת שְׁכ"מ הוּא כְּדִפִּי הֶרְשֵׁב"ם ז"ל קִמּוּ: בִּא"ד מִתְנַת שְׁכ"מ, שְׁלֹא תִטְרוּף דַּעַתוֹ, אִיךְ הִפְקִירוּ חוּ"ל כַּת שְׁלָם שֶׁל גָּרִים שְׁנַתְגִּירֵד עִם בְּנֵיהֶם, לְהוֹצִיאֵם מִדִּינֵי מִתְנַת שְׁכ"מ וּלְהַטְרִיף דַּעַתָּם. וְלִכֵּן פִּי' בְּדַבְרֵי רַבָּא נֹאמַר רַק בְּמִילְתָּא דְּלֹא שְׁכִיחָא כְּהוֹרְתוֹ שְׁלֹא בְּקִדּוּשָׁה.

[אֲבָל הֶרְאִשׁוּנִים תִּמְהוּ אֲדַבְרֵי הֶרִי"ף ז"ל וְכִדְאִיתָא בְּהִשְׁגוֹת הֶרָאב"ד ז"ל אֶרִי"ף וּז"ל וְאֵם בְּמִתְנַת יוֹרֶשׁ בְּלַחוּד הוּא דְקֹאמַר הִכִּי אֲבָל גַּר דַּעֲלָמָא קִנִּי הִרִי רַב מִרִי בְרִיה דְּאִיסוּר כְּגַר בַּעֲלָמָא דְמִן, שֶׁהִרִי אֵינּוּ רֹאוּי לְיִוְרֶשׁוּ ע"כ. וְכֵן תִּמְהָ בַּעַל הַמְּאֹרֶשׁ שֶׁם, וְכֵן הֶרָא"ש ז"ל סִסְכָּה. וְעִי' בְּמִלְחַמַת ה' דְּתִירֵץ וּז"ל שְׁכִשְׁתְּקֵנוּ חֲכָמִים וְאִמְרוּ שְׁתַּקְנַת מִתְנַת שְׁכ"מ כִּי' לֹא תִקְנוּ חֲכָמִים לְבֵן שִׁיקְנָה מִתְנַת הָאֲב בְּדַבּוּר בְּלִבָּד אֲלֵא מִדִּין יִירוּשָׁה הוּא קוֹנָה וְמִי שְׁאֵינּוּ יוֹרֶשׁ בְּמָה יִקְנָה הִרִי אֵינּוּ בְּכָלִל תַּקְנַת חֲכָמִים ע"כ.

וְלִכְאוּרָה כּוֹוֹנָתוֹ דְּכִיּוֹן דַּסְתָּם בֵּן לֹא צָרִיךְ לְתַקְנָה זֶה דְּמִתְנַת שְׁכ"מ, דֹּאפִי' בְּבֵן בֵּין הַבָּנִים יוֹרֶשׁוּ מִדְּאוּרֵייתָא כִּי' נַחוּנִיא בֵּן הַקְנָה, לִכֵּן אִף בִּיּוֹצֵא מִן הַכָּלִל כְּרַב מִרִי לֹא הִכְנִיסוּהוּ לְתַקְנָה זֶה דְּלֹא פְּלוֹג חֲכָמִים בְּתַקְנָתוֹ.

וְעוֹד תִּירֵץ הַמִּלְחַמַת וּז"ל א"ת יִקְנָה, עֲשִׂיתוּ כֹאִילוּ יוֹרֶשׁ, וְהַתּוֹרָה אִמְרָה לֹא יִירֶשׁ (וְזֶה מִתְאִים מִמֶּשׁ לְטַעַם שְׁנַתָּן גַּם הֶרְמִב"ם ז"ל בְּדִין זֶה בִּפְ"ט ה' זְכִייה וּמִתְנָה ה"ז), לְפִיכָךְ לֹא נִכְלָל הַבֵּן בְּכָלִל תַּקְנַת חֲכָמִים שְׁתַּקְנּוּ לְשִׁאֵינּוּ יוֹרֶשׁ, וְהִיאִךְ יִהְיֶה בְּכָלִל תַּקְנָה וְהֵם עָשׂוּ הַמַּחְזִיר לוֹ כְּעוֹבֵר עַל דַּעַתָּם וְאִמְרוּ אֵין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימָנוּ כִּי' ע"כ.

וְכוֹוֹנָתוֹ לְסוּגִיא דְּקִידּוּשֵׁין יח. וְכִפִּי הֶרִי"י ז"ל בְּתוֹס' סִד"ה כֹּאן וּז"ל הוֹרְתוֹ שְׁלֹא בְּקִדּוּשָׁה וּלְיִדְתּוֹ בְּקִדּוּשָׁה אֵין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימָנוּ לְפִי שֶׁהוּא קְרוֹב לִהְיוֹת כִּי־יִשְׂרָאֵל וְאִתִּי לְאִיחְלוּפִי וְלִשְׁווֹיָה יִשְׂרָאֵל גְּמוּר וְאֵם יִיבָם אֶשֶׁת אַחִיו יֹאמְרוּ שְׁאֵינָה זְקוּקָה עוֹד לְאַחִיו שֶׁהִיָּתָה הוֹרְתָם וּלְיִדְתָּם בְּקִדּוּשָׁה ע"כ. וְכֵן דַּחָה הַבִּי' סִרְנִי תְּלוֹנוֹת אֶרִי"ף וּז"ל דֹּאִי הוּי מִהֵנִי מִתְנַת לְרַב מִרִי בְּנוֹ, מֵאֵן דַּחֲזִי סִבֵּר דְּמִטַּעַם יִירוּשָׁה הוּא נוֹטֵלֵן וְאִתִּי לְמִימַר דְּגַר יוֹרֶשׁ אֶת אֲבִיו כִּי'.

תשכט) קִמַּט. תוֹס' ד"ה כֹּל דֹּאִיתִיה בִּירוּשָׁה אִיתִיה בְּמִתְנַת שְׁכ"מ וּז"ל גִּרָאָה לִי דֹאֵם הִיוּ לְגַר בָּנִים אִיתָא בְּמִתְנַת שְׁכ"מ אַע"ג דֶּה־מִּקְבֵּל גַּר דְּלִיתִיה בִּירוּשָׁה, דַּעַל הַנּוֹתָן הוּא דֹאִיכָא קִפִּידָא וְלֹא עַל הַמִּקְבֵּל כִּי' ע"כ.

וְהֵנָּה בְּשִׁלְמָא הַחֲסָרוֹן בְּנוֹתָן פִּירְשׁוּ הֵיד רַמָּה, וְהַמִּלְחַמַת, עִי' ב' סִימָנִים הַקּוֹדְמִים, אֲבָל מֵה חֲסָרוֹן יֵשׁ מִצַּד הַנּוֹתָן, הֵא לִית בֵּיה פָּגַם בַּעֲצָם דֶּהָא בֵּר יִירוּשָׁה הוּא אֵם יִהְיֶה לוֹ בָּנִים, וְא"כ אִמָּאִי יִפְגַּם הָעֵדֶר מִצִּיאוֹתִי, בִּכְחוֹ לִתַּת מִתְנָה.

וּי"ל דְּתוֹס' יִפְרֶשׁ דְּכִיּוֹן דְּמִתְנַת שְׁכ"מ חָל אַחַר מִיתָה, צָרִיךְ שִׁיחָא לוֹ אִיזָה שְׁלִיטָה אֲנַכְסִיו אַחַר מִיתָה, וְאִזּוּ בַּעַל דַּעָה הוּא לְהַקְנוֹתָם כְּרִצּוֹנוֹ. וְא"כ בְּשִׁלְמָא כְּשִׁישׁ לוֹ יוֹרֶשׁ, וּמִצָּא דְּבַעֲלוֹתוֹ בְּנַכְסִים נִמְשָׁךְ גַּם אַחַר מִיתָה, דֶּהָא הַיּוֹרֶשׁ יוֹרֶשׁ מִכְחוֹ, וְלִכֵּן גַּם בִּידּוֹ לְגָלוֹת דַּעַתוֹ לְמִי לְהַקְנוֹתָם בְּמִתְנַת שְׁכ"מ. מִשָּׁא"כ כְּשִׁאֵין לוֹ יוֹרֶשִׁים וְנִמְצָא דֹאֲחַר מוֹתוֹ יוֹפְקַע בַּעֲלוֹתוֹ בְּנַכְסִים לְגַמְרִי דִּיהִיה הַפְקָר, וְכִיּוֹן דֶּהוֹסֵר כְּחוֹ בְּנַכְסִים אַחַר מִיתָה, אֵינּוּ בַּעַל דַּעָה לְהַקְנוֹתָם לְמִי שְׁרוּצָה דֹאֵינָם שְׁלוֹ כָּלִל אַחַר מִיתָה לְהַקְנוֹתָם.

(תשל) קמט. וליקנינהו באודיתא. ופי' הראב"ד ז"ל נמצא בשיטה, וכן הוא במאירי ז"ל, והרא"ש ז"ל ססכ"ד דמהני מטעם הודאת בעל דין כמאה עדים דמי.

ותוס' ב"מ מו. סד"ה ונקנינהו, סובר דלא רק מטעם התחייבות חל הודאתו שיש לתובעו בדין, אלא במציאות נעשה של השני בהודאת זה ומדאורייתא יכול לפדות מעשר שני בלי חומש, ועי' קצות סקצ"ד סק"ג. וצ"ע איך מהני הודאה לקנין.

ופי' הגרא"ו ז"ל בק"ש סתקל"ז וז"ל וטעם ד"ז אפשר לומר לפי מ"ש תוס' כתובות קב. (בא"ד אליבא וז"ל שהרי אפי' באמירה בעלמא יש דברים שנקנים כו' דגמר ומקני ע"כ) דהיכא דגמר ומקני נקנה באמירה, וה"נ כיון שידוע שלא יוכל לחזור מהודאתו מוכח דגמר ומקני ע"כ.

וצ"ע דאף דהודה שהכסף של רב מרי, אבל רב מרי היודע האמת לא ירצה לקחתו מרבא, דידוע שההודאה, אשקר יסודה, וגם איסור יודע שרב מרי לא יתבע הכסף ע"פ הודאתו, ולכן גם הוא לא גמר ומקנה, דידוע שיוכל לחזור כל שעה מהודאתו כיון שרב מרי לא יכריחו לעמוד בהודאתו. וצ"ע.

ולכאורה י"ל באופן אחר ע"פ היסוד ברא"ש ז"ל ב"ק ח. שחידש וז"ל שכל דבר שאדם יכול לטעון רואין אותו כאילו הוא כבר עשוי (לענין להפקיע שעבודי האשה בעידית בזה שטוען שיחזיר הויבורית ליורשים) ע"כ, ופירשנו בחידוש בתרא ב"ק סקי"ז דלמידין מזוטו של ים דעיקר בעלות תלוי בשליטה על החפץ, ואם בא מצב שאבד שליטתו אחפצו, ועבר השליטה ליד אחר שיכול לעשות כרצונו ואין מי שיעכב בעדו, א"כ נפקע שעבודו ובעלותו. ולכן גם הכא אף דמסתמא לא יתבע רב מרי הכסף בהודאתו של איסור, מ"מ כיון שהכל בידו לעשות כרצונו ואין ביד איסור או אחר לעכבו אחר הודאתו, נמצא דהשליטה במעות נמסר לרב מרי בהודאתו ולא נשאר ביד איסור, וא"כ ממילא נפקע בעלות איסור כיון שאבד שליטתו בחפץ, ונעשה של רב מרי דהוא השליט במציאות, דקנין בעינן רק כשהמקבל אינו שליט במציאות. ועי' סימן הבא.

(תשל) קמט. לפי הנ"ל יש ליישב הסתירה שמצא הקצות סקצ"ד סק"ג בדברי תוס' וז"ל מדברי תוס' פ' הוזהב דף מ"ו. ד"ה ונקנינהו כו' וז"ל וקשה דליקני ליה המעות בהודאה כו' הרי מבואר דאפי' לאיסורין מהני קנין אודיתא דאע"ג דקמי שמיא גליא שמעות אין לו ופריק אידך בלא חומש אלא מוכח כיון דהוא גופה קנין ממילא מהני גם לאיסורי', אלא דבתוס' פ' הגוזל קמא משמע להפך ע"ש קד: ד"ה אגב וז"ל כו' והאי דפ' הוזהב גבי היה עומד בגורן דפריך וליקני לי' אגב ארעא ומשני דלית ליה ארעא, התם מדאורייתא בעינן דאית ליה ארעא דאי לית ליה ארעא לא היו קרויין מעותיו מדאורייתא שיוכל לפדות בהן פירות מעשר שני עכ"ל (תוס'). והנה משמע מדבריהם דלענין איסורא לא מהני אודיתא כו' ע"כ.

ולפ"ד ניהא לכאורה, דאודיתא בתורת קנין מועיל דוקא אם מסר (ע"י הודאתו) שליטה בחפץ ביד אחרים, דאז נעשו האחרים הבעלים במציאות. ולכן זה דוקא כשמקנה המעות עצמן לאחרים בקנין אודיתא כקושית תוס' ב"מ מו., משא"כ בב"ק דהקשה תוס' דלמה לא תועיל הודאתו שיש לו קרקע, להקנות

המעוֹת לאחר בקנין אגב, בזה שפיר סובר תוס' כיון דבמציאות לא בא להשליט השני על קרקעו א"כ מעלת אודיתא כפי שפירשנהו לא נמצא בהודאתו שיש לו קרקע, לכן ודאי אין כאן קנין באודיתא דהא לא שייך פקיעת שליטתו ובעלותו בחפץ, ולא נשאר אלא התחייבות לבד וזה לא מועיל לענין פדיון מע"ש דבעינן שם בעלות ממש.

(תשלב) קמט. רשב"ם סד"ה אדהכי וז"ל כל אלו הדברים שאמר רבא הלכות הן ע"כ. ותמה הגרא"ו ז"ל סתקל"ט וז"ל וקשה דכל ת"ח שמורה הלכה ובא, אם בשעת מעשה (שנוגע בה) אמרה אין שומעין לו, יבמות עז., והכא סמכינן על דברי רבא ע"כ.

ולכאורה הרשב"ם ז"ל לא בא לפסוק כרבא משום דהוא אמרן, דאילו כן הול"ל כל אלו הדברים שאמר רבא, "הלכה הן", ומדאמר "הלכות הן" משמע דכוונתו דכל מה דאמר רבא הלכות ידועות ומקובלות הן וודאי יש לסמוך עליו שכן הוא, דהוי מילתא דעבידי לגלויי, ולכן סמכינן את"ח אפי' בשעת מעשה כדאמרינן שם ביבמות, "שאני הכא דשמואל ובית דינו קיים", וכפ"ה שם.

(תשלג) קנ. רשב"ם סד"ה ואידי וז"ל אלא וידוי מעשר אע"ג דכתיב ביה כו' ואת האדמה אשר נתת לנו, אפי' אין לו קרקע יתוודה דהאי "לנו", אכל ישראל קאי כדתנן במסכת מעשר שני מכאן אמרו ישראל וממזרים מתוודין אבל לא גרים ועבדים משוחררים שאין להם חלק בארץ אלמא אפי' אין לו קרקע אלא שיהא ראוי הוא ואבותיו ליטול חלק בארץ ע"כ.

ותמה הגרא"ו ז"ל סתקמ"ג וז"ל וכוונתו דע"כ אין לו קרקע, דירושה אין לו, ואם לקח הא קי"ל ק"פ לאו כקה"ג דמי, וא"כ מאי איריא גר הא דומיא דגר גם ישראל אינו מתודה, אלא ודאי דבישראל א"צ שיהא לו קרקע, ודוקא גר שאינו ראוי ליטול חלק בארץ, והנה אי גימא דמשכחת גר שיהא לו קרקע אין זו ראייה דהא אפשר לפרש דגר אינו מתודה אפי' יש לו קרקע, ומדברי הרשב"ם מוכח דא"א לגר שיהא לו קרקע, ובטורי אבן ריש חגיגה כתב דאפשר שיהא קרקע לגר שיש את אשתו למ"ד דירושת הבעל דאורייתא, עוד אפשר לאשכוחי שישראל הפקיר שדהו וזכה בה גר דלא מצינו שיהא הפקר חוזר ביובל כו' ע"כ.

לכאורה כוונה אחרת היה לרשב"ם, דבשלמא בפאה ובביכורים שנאמר בהם בלשון יחיד, "שדך", "אשר נתתי לי", ידעינן דבעינן שיהא לו קרקע באופן פרטי, משא"כ במ"ש דכתוב בלשון רבים האדמה אשר נתת לנו יש להסתפק אם כוונת הפסוק שנתת לעם ישראל באופן כללי או דילמא הכונה שנתת לכל היחידים העומדים בירושלים להתודות. ועל זה הביא הרשב"ם ראייה מדממעטינן גר ועבד משוחרר משום דאין להם חלק בארץ משמע דהעיקר הוא הירושה כללי לעם ישראל שבזה אין להם חלק ואף דיש להם בעלות בארץ באופן פרטי כקושיית הגרא"ו. וע"כ הכוונה דאין להם חלק בארץ היינו ירושה הכללי דהא התם במתני' במעשר שני ממעט ר"מ אף כהנים ולוים אף דודאי שייכים בירושה פרטית מאבי אמם.

ולכן כיון דנדרש הפסוק לירושה כללי, אין לנו מקור שנצטרך גם בעלות